

Obinitsa pürib soome-ugri kultuuripealinnaks (8)

04. juulil 2013 05:00

Rein Sikk

Setod lähevad Moskvasse ja loodavad saada oma küla 25 miljoni hõimlase kultuuripealinnaks.

„Obi ja Nizza vahel asuv Obinitsa on parim pretendent soome-ugri kultuuripealinna erakordsele tiitlile!” hüüab õhinal telefonitorru üks kandideerimise algatajaid, Obinitsa seto seltsimaja perenaine Rieka Hörn.

Obinitsa pürib soome-ugri kultuuripealinnaks

Moskvasse sõitvasse Obinitsa seto delegatsiooni kuuluvad Hörn Rieka, Kauksi Ülle ja Riitsaare Evar.
Foto: Jassu Hertsmann

Pooleteistsaja elanikuga Obinitsa küla Setomaal jõudis soome-ugri maailma kultuuripealinna valimise konkursil finaali, mis toimub 8. juulil Moskvas Eesti saatkonnas. Hõimuliikumise ajaloos esimest korda antava tiitliga pärjatakse tulevikus igal aastal üht soome-ugri asumit, mis pole päris pealinn. Tiitli saanult oodatakse vähemalt tosinat teemakohast üritust sisaldavat kultuuriprogrammi, millest üks koondaks piirkonda olulise osa soome-ugri kultuurimaailma ja aktiviste.

„Obinitsa taga seisab kogu Setomaa oma sündmuste ja toimetamistega, see andiski meile kindluse kandideerida,” ütleb Setomaa ülemsootska Aarne Leima, üks Moskvasse tiitlijahile sõitjaid.

Hörn, samuti Moskvasse Obinitsat esitlema mineja, lisab, et 20 aasta eest toimus Obinitsas soome-ugri maailma vaimselt muutnud etnofutukonverents, mis näitab asula rahvusvahelisust ja oskusi suurüritusi korraldada. „Lisaks on meie MTÜ-del põhinev koostöövõrgustik nii tugev, et selle kogemusi käiakse omandamas kogu Eestist,” lisab ta.

Moskvasse finaalesitlusele on setodel kaasa võtta hulk UNESCO tunnustatud leelodega CD-sid, trükiseid, fotosid ja ka trump: ida ja lääne vaheline kultuuri ja hõimukoostöö Venemaa poolele jäävate seto aladega.

Just ida- ja läänepiiri ning kultuurikontakte silmas pidades püstitas ajakiri National Geographic Obinitsasse ka oma kuulsa kollase raami, mis pälvis praegu tähelepanu asula keskväljakul, galerii ja seltsimaja vahel.

Tulemused augustis

Obinitsaga koos kandideerivad soome-ugri maailma kultuuripealinna tiitlile Ida-Udmurdimaal asuv Starõje Bögi ja Karjala vabariigis Suojärvi rajoonis paiknev Veskelys (Veškelitsa). Peale selle saatsid dokumendid teele viis küla ja asulat Handi-Mansimaalt, Mordva- ja Komimaalt. Kolme lõppvooru jõudnud kandidaadi vahel teeb žürii valiku augustiks. Esimene soome-ugri kultuuripealinn kuulutatakse välja 5.–7. augustini Helsingis toimival soome-ugri rahvaste noorteühenduse MAFUN kongressil.

Žüriisse kuuluvad MAFUN-i president Vassili Nemetškin Mordvast, handi kirjanik Jeremei Aipin, karjala muusik Arto Rinne, eesti lavastaja Anne Türrpu ja udmurdi laulja Nadežda Utkina.

Kultuuripealinnade programmi eestvedaja, MTÜ U-Pööre juht Oliver Loode selgitas, et paraku ei esitanud Soome ja Ungari konkursile ühtki kandidaati, kuigi korraldajatel oli kavas anda kultuuripealinna tiitel nelja aasta jooksul rotatsiooni korras igasse tinglikult neljaks jaotatud soome-ugri regiooni: läänemeresoomlastele, põhjarahvastele, Kesk-Venemaa soomeugrilastele ja ungarlaste asualadele.

Moskvasse sõidab Setomaalt kokku kuus inimest. Koos eelmainituteka ka Setomaa endised ülemsootskad, kultuurijuht Aare Hörn ja kunstnik Evar Riitsaar, kirjanik Ülle Kauksi. Venemaa seto poolelt lisandub sealne kuulsaim aktivist Helju Majak.

Setodel on peale oma kultuuri kajastuste kaasas ka hulk toetuskirju Karjalast, saamimaalt, Udmurtiast, Eesti kultuuriministeeriumist ja Meremäe vallast, kus kõikjal soositakse Obinitsa kultuuripealinnaks saamist.

135 elanikuga Võrumaa küla

Obinitsa (ka Obiniste, Abinitsa, Kirikmäe) on küla Võru maakonnas Meremäe vallas, üks Setomaa mitteametlikke pealinnasid. Obinitsa on Meremäe küla järel valla suuruselt teine asula. Külas on 2011. aasta rahvaloenduse andmeil 135 elanikku. 2000. aastal oli elanikke 240.

See leht on trükitud EESTI PÄEVALEHE internetivõrgust
Address <http://www.epl.ee/archive/article.php?id=66388882>